

KÖZLEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

<p>Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják. Nem tagoknál előfizetési díj. Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán és szombaton.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelki). 1161-6t. 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	--	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

XIV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter támogatásával a f. év május hó 2., 3. és 4-ik napján tartja meg díjazással egybekötött XIV. tenyészállatvásárját az Erzsébet-királyné-utján mentén fekvő volt ezredvez. kiállítás állatkiallításai csarnokaiban.

A kiválóbb tenyészállatok díjazására a földmívelésügyi miniszter 3000 forint adományszótt.

A tenyészállatvásárral kapcsolatban gépkiallítás, műtrágya- és absztrakarmény kiállítás is fog rendezetni.

A vásár tervezett és bejelentés ivекet a rendező-bizottság az ismertebb tenyészterek és gépgyárosoknak márszétküldötte.

Minden a tenyészállatvásárra és gépkiallításra vonatkozó felvilágosítással s bejelentési levelek készségesen szolgál az OMGE. titkári hivatala (Budapest, Köztelki).

A XIV. tenyészállatvásár rendező-bizottsága.

Tavaszi luxuslővásárok.

A folyó évi luxuslővásárok a Tattersallban április hó 4., 5. és 6-án, továbbá május hó 3., 4. és 5-én fognak megtartani.

Bejelentési ivек ezen lővásárookra kaphatók a Tattersall titkárságánál, Bpest közli Kerepesi-ut (Tattersall), vagy az OMGE. titkárságánál.

A díjlovaglás és díjgratás pedig május 12-én fog megtartani.

Az igazgató-választmány ülése.

(1897. márczius 6.)

Jelen voltak: gróf Desseoffy Aurél elnökelte alatt gróf Andrássy Aladár és Bujanovics Sándor az OMGE. alelnökei, gr. Andrássy Sándor, Balintffy Pál, id. Cséry Lajos, dr. Csillag Gyula, dr. Darányi Gyula, György Endre, dr.

Hagóra Viktor, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Kosslyán Ferenc, Kovassay Jenő, Perlaty Elek, Reusz Henrik, Schloszky János, Somssich Andor, Szegedy György és gróf Zichy Aladár igazgató-választmányi tagok és a tisztviselők teljes számban.

Gróf Desseoffy Aurél időközli a megjelent választmányi tagokat, az ülést megnyitja.

Igazgató bejelenti, hogy Libits Adolf választmányi tag az ülésről elfoglaltsága miatt való távolmaradását kimentti. Egyuttal bemutatója a múlt választmányi ülésről felvett, az elnök által aláírt s két kiállított által hitelesített jegyzőkönyvet, mely kivonatosan a „Köztelek”-ben is közzé való téve.

Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyv-hitelesítők.

A mai ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére a választmány elnök ajánlataira id. Cséry Lajos és dr. Csillag Gyula tagokat kéri fel.

Tagsági ügyek.

Igazgató jelenti, hogy a múlt választmányi ülése óta elhalt a tagok sorából Gschwindt Mihály magzón.

A tagok sorából való túrlétesítésüket kéri Schneiderbauer Gyula és Mike János, szegényes bizonyítvánnyal igazolva vagyontalanságukat. A mezőtelegi kaszinó szintén a tagdíj fizetés kötelezettsége alóli fölmentést kéri, hivatalosra néhez anyagi viszonyaira s kéri engedélyt a „Köztelek” lapnak ingyenes küldését.

A választmány Schneiderbauer Gyula és Mike Jánosnak a tagok sorából való túrlétes elhatározása, egyuttal megbizja igazgatót, hogy a mezőtelegi kaszinó vagyonai viszonyait iránt tájékozott szerezzen.

Igazgató jelenti, hogy tagsági cziklusk 1896. év végével lejárt, a lapot ez év folyamán el nem fogadták s a tagságról levélben lemondottak: Laskkary Gyula, dr. Peregrini János, Flahy József és Lichtenstein Dezső. A választmány a nevezettekét is törli a tagok sorából.

Évdíjazás alapító taggá lett: Luczenbacher Jenő 2500 forintal.

Évdíjazás tagokul jelentkeztek: Antos Béla

cs. és kir. kamarás, Braun József földirtokos, Brokés József m. kir. áll. gazdasítis ifj. Cathry Szaléy ökl. gazdasítis, ifj. Csillag Béla gazdasítis, Eötvös József gazdasítis, Elmer Hugó lovag gyárigazgató, Frank Emil gazdasítis, Fischer Herman gazdasítis, Garzó Imre gazdasítis, Goitein David földirtokos, Gutjahr Mihály földirtokos, Greiner Frigyes gazdasítis ellenör, Cöji Komáromy Antal nagyberöl, Kulai „Népkör” képviselő: dr. Ormay Kálmán, Krajtsik András földirtöl, Krón Dénes gazdasítis segédists, Liska Soma állami állatorvos, Lotenyésztés Emelésztre Alakult Bészter-ut. kégy, Kropf Béla, titkár, Martens Csász czukorgyári igazgató, Miklóssy Ferenc földirtokos, Nándory Pál szolgaröl és földirtokos, Páskuj József földirtokos, Polák Ferenc urad. erdőgondnok, Planhauser Alfréd tejjgazdasítis gépgyáros, Saághy Gyula jöszéggazkormányzó, Söfávi Illyés Lajos földirtokos, ny. min. oszt. tanácsos, Stanchich Sándor magzinivaltokos, Schwarz Aladár gazdasítis, dr. Szakáts Manó földirtokos, Szilágyi Péter haszonböröl, Szitia János gazdasítis irnok, Szold József gazdasítis, Thassy Géza földirtokos, Vásárhelyi Zoltán földimv. min. s. fogalmazó, Wippen Frigyes urad. tisztartöl, Lingauer Jenő miniszt. titkár, földirtokos, Glancz Sándor gazdasítisök, Bathó József íspán, Radvány István földirtokos, kir. tan. Miskolczy kersek. parkamra elnöke, Kontsek György földirtokos, ifj. Farkas Ferenc Estergom.

A mai taglétszám tehát 418 tagöl, 1541 évdíjazs összesen 2959 tag.

A választmány az ujjanon jelentkezettek örömmel veszi fel a tagok sorába.

A pénzügyi bizottság jelentése több fedezeti kérdésben.

Igazgató jelenti, hogy a választmány egy régebbi ülésén megbizta a pénzügyi bizottságot azzal, hogy a német gazdasítisok magyarországi tanulmányait alkalmával felmérilendöl költségeköl előirányzatot terjeszessen a választmány élöl. A pénzügyi bizottság, tekintve, hogy az 1897. évi költségvetés tárgyalása alkalmával ezen tétöl még ismeretes nem volt s előirányozni e ozimen nem lehetett, amennyiben a fölmerilendöl 1000 frtnyi kiadás a f. évi tag-szaporulatöl előálló több bevételöl fedeztet

Magyar Mezőgazdák szövetezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-kört sarok

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legteköltesebb és tartósságúttal fogva a legteköltesebb és legteköltesebb permetszeg a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetszeg, mely eddig mindegy versenytöl az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselőtt.

Ar 21 forint csomagolással

„Azurinn” 1 frt 25 kr. kilogrammja,

„Rözgházoz” 30 frt métermászként,

„Raftlöhancs” 48 kr. kilogrammja.

A t. cz. gazdák és szőlőbirtokosok figyelmébe.

☛ Az előrelátható tömeges tavaszi megrendelésekből kifolyólag — késések elkerülése czéljából — kérjük különösen az „ECLAIR” permetszeg megrendeléseket előjegyzés végett mielőbb hozzánk juttatni. ☛

A portémességégyre.

Igazgató felolvassa a nagy kir. posta és távírádázgatásminiszter értesítést arról, hogy a kereskedelmi igazgató az OMGE. által hozzá felterjesztett körlevelt a gazdasági egyesületek levelezésének portémessége ügyében nem teljesíthette, mert az érvényben lévő portémességé szabályok erre alapot nem nyújtanak.

Igazgató utána névén az ügynek az 1875. évi postai rendtartás 25. szakasza értelmében a gazd. egyesületek ha nem is a portémességé, de hírlapok bélyegkötségeinek átallyárban való megváltására igényt formálhatnak, méltóságos tehát elhatározni, hogy a szövetség legközelebbi nagygyűlésén e tárgyban indítványt tartsanak elő.

A választmány elfogadja a javaslatot.

Megválasztott tiszteletbeli tagok köszönetleveléi.

Igazgató bejelenti, hogy a mult közgyűlésen tiszteletbeli tagokká megválasztott külföldi szakembere megválasztásukról az elnökség által értesítettek és az alábbi közlönyökben fogadják el az őket ért köszönetlevelét.

A megválasztott tiszteletbeli tagok köszönetleveléi.

Matin Gyula francia miniszterelnök: Hálas köszönetét fejezi ki azon kitüntetésért, melyben az OMGE. részletes tiszteletbeli tájajól választván. Megvolt hatva általa, mert egy a személyes becsülés, mint Magyar- és Franciaország mezőgazdasági testvériszövetségének jelenléte tekintetű napokról.

Sagnier Henrik a „Journal de l'Agriculture” főszerkesztője: Igen meg volt indítva azon megiztetésével, mely őt tiszteletbeli taggá való választásával érte. Kéri az elnököt fejjeze ki az egyesület többi tagjainak is hálas köszönetét. Végül igen kellemesen emlékezik meg a Budapesten töltött napokról.

Rodrig Alfonso de belga pénzügyi hivatal h. igazgatója. Kötelességekért a kémi az elnököt, hogy fejjeze ki a tagoknak mely köszönetét és öszinte hálaát, melyet azon kitüntetés sugall, mely őt tiszteletbeli taggá választásával érte. Siet azt elfogadni, nem ugyan azon csekély szolgálataikat, melyeket a magyar mezőgazdaság érdekében tehetett, hanem azon felelőseink napokért, melyeket itt töltött. Végül fohászódik a Mindenhatóhoz, hogy terjessze el a földművelők boldogságát és jöjéjét a szép Magyarországon, ami neki egyik leghőbb vágya.

Bénard Gyula a francia mezőgazdasági főtanács tagja örömmel fogadja e nagy kitüntetés s kéri az elnököt, hogy fejjeze ki köszönetét a tagoknak, a tiszteletnek ezen jeléért melyre ránta és munkálkodás iránt tanúsítottak. Felhasználja az alkalmat egyszersmind arra is, hogy hálaát fejjeze ki azon rokonszenves fogadtatásért, melyben itt részesült. Felelőseinek neki az itt töltött napok s a költő szavaival végzi sorait: „Magyarországon kívül az élet nem élet.”

Baudouin D. a németalföldi gazdasági egyesület elnöke: Mely és öszinte hálaát siet tolmácsolni azon kitüntetésért, mely őt érte, midőn az egyesület tiszteletbeli taggá választotta, e kitüntetés neki igen nagy becsű, s iparkodni fog hogy, mindegy méltóvá tegye magát arra a mezőgazdaság érdekében való törekvései által.

Thimraszky D. orsz. titkos tanácsos: Sietek legszívesebben köszönetemet kifejezni azon megiztetésért, melyvel az OMGE. kitüntetett, oly udvarias ajánlvál a tiszteletbeli taggá hízegző címéért, melyet legnagyobb örömmel fogadok el.

Dr. Roewicke Gusztáv, a „Bund der Landwirthe” másod elnöke: Nagy kitüntetésnek tekintem tiszteletbeli taggá való választászatát s hálas köszönetét fejezi ki a róla való kegyes megemlékezésért. Nagy elégtelből szolgál azon

fel fogás összehangja, hogy a különböző országok mezőgazdasággal foglalkozó népeinek érdekei sok tekintetben egyezőknek tekintendők, s ezen öszinteben megválasztásában nyer kifejezést, kifejezést nyer egy hírsi az is, hogy a földművelők Németországban hálaát kezdik szükségét érezni, hogy érdekeiket egyenlősítsék, hogy így legyőzők azon akadályokat, melyek a mezőgazdaság fellendülésének útjában állanak. Szerinte elérkezett a reformok ideje, de e reformok a többi nemzetekkel egyöntetien kell, hogy végrehajlassanak. Közönetét fejezi ki a földművelésügyi m. kir. miniszternek és az OMGE. vezetőknek, hogy a kongresszus ez elv kifejezésére juttatott.

Dr. Kühn Gyula, a hallei egyetemi gazdasági intézetnek igazgatója: Szívvelő köszöni a nagyon tisztelt Országos Magyar. Gazdasági Egyesületnek a kitüntetését, melynek részese lett, midőn tiszteletbeli taggá választott. Igen boldognak érzi magát a neki ezáltal nyilvánított tisztelet láttára. Nagy örömeire szolgál s megbeszélhetetlen neki azon tudat, hogy méltánylások és helyeslik a mezőgazdaság érdekében való törekvéseit. Bár szolgálhatna tovább is a földművelés érdekében. Legmélyebb és legöszintébb köszönetet jelöl el küldi fényképet.

Hohenblum lovag Smítsek Alfréd: Siet tudósítani az elnököt, hogy megkapta az egyesület értesítését, melyben őt tiszteletbeli taggá választották. Nagy örömeire szolgál s mélyen érzett hálaát fejezi ki az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesületnek az őt annyira kitüntető választásért. Annál kellemesebb néz ezére ezen ritka kitüntetés, mert magyar földre csak gazdasági működésének első ideje; számos évvel az élvezte komondomás vendégszeretelmét s erőt emlékszik a legválsalóbb szavakkal szentelt viselkedés mind a magyar gazdaság iránt. Hogy most késő évvel nem melónak találtatott, hogy választásunk által a magyar mezőgazdák körébe fölvetésed és hogy csekély szolgálatait oly gazdagon méltányolták, büszkizt fog ez neki szolgálni, hogy egész erőit utolsó lehetelégig egyesült gazdasági érdekeinek a teremtésére és védelmére fordítsa. Buzgó, hogy középszik vállytve phalanxot, hogy ellenségeknek erjét tönkre tegyék, hogy beteg mezőgazdaságunkra új korszak nyíllyk, fönntartsa a hazai hantokat s hogy isten segedelmével diadalmasan kerüljünk ki a harcából.

Dr. Ruhlend Gusztáv kéri az elnököt legyen kegyes melyen értezt köszönetét kifejezni a vezetés alatt álló Orsz. Magyar. Gazdasági Egyesületnek tiszteletbeli taggá való választásáért. Azon tudattal fogadja el e magas kitüntetés, hogy nehezen egyeztethető öszse csekély érdemével; de elfogadja azon tudattal, hogy állandó támasza lesz a szülöttek szenvedő földművelők érdekében folytatott harcában. E harc mid hevesebb lesz, nem is fog adig békése és győzelmes vezetni, míg az öszes nemzetek mezőgazdái elváltan haladva is bár, de együttesen győzik le a közös ellenséget: nemzetközi spekulatív nagyröktét. Öszintén kívánja végül, hogy agrár kérdés Magyarországon továbbra is oly gyorsan haladjon a tisztázás felé.

B. Henry Rew: A legnagyobb hálaival vettem a magas kitüntetés, mely őt tiszt. taggá választásáta által érte. A szavak, melyekkel erről értesítik, nincsenek arányban a gazdasági haladás terén teljesített szerény működésével; kéri, hogy fogadják mely köszönetét és ama remény kifejezését, hogy a jó viszony, mely a budapesti kongresszuson a magyar és angol mezőgazdaság képviselői közt létrejött, állandó legyen.

Chapuis W. Smid: Nagy örömmel vette a hivatalos értesítést, hogy az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület tiszteletbeli taggá választotta. Kéri, hogy fogadják hálas köszönetét s kéri a tisztelevölöket, hogy fejjezzék azt ki a tagoknak is. A szívesly szavak és érzelmek nagyon meghatótták. Biztosít, hogy az így levélben megköszöntött szerény működéséért melyet utóbbi években a gazdasági kérdések körül

kifejtett, erőt adnak annak folytatásáta s a kereskedelmi és pénzügyi világban jelenleg érvényesülő által csalsai rendszerek ellen való küzdelemre (cured systems of swindling), melyek főokál nézetem szerint a világ gazdasági romlásának. Mindig arra törekedtem, hogy a földön futó rabló és tékozá gazdaságot leleplezzem. Roméli, hogy megértheti még azt az időt, az öszes államok fogják Németország helyére példáját követni, valamint Canadát is, mint az csaltot czikkiből látszik, mely állam és gyarmat törvényhozásilag intézkedett, hogy megvédje nemzeti ipart.

Ernest Clark értesít, hogy megkapta az értesítést, hogy az Orsz. Magyar. G. E. ezen kiváló egyesület őt tiszteletbeli taggá választotta. Kéri az elnököt, legyen kegyes köszönetét tolmácsolni a tagoknak azon kitüntetésért, melyben általluk részesült.

Gudenus József báró: Tudósít, hogy megkapta az OMGE. értesítést tiszteletbeli taggá való megiztetésről megválasztásáról, ezen szerény törekvéseikre képpesigen hízelgő megiztetés előtt melyen érzett hálaát azon kérelemmel költi öszse, hogy a tisztelt egyesületnek hálas köszönetét fejjeze ki.

Mondanom sem kell, hogy ezen elismerés öszintéséül fog szolgálni, hogy a mezőgazdaságunk természetadta érdekeinek és közösségi érdekeiben legjobb tehetsége szerint szolgáljon.

Műbor-ankett.

Országos érdeki értekezlet folyik a földművelésügyi miniszterterumban a miniszter elnöklete alatt.

Hosszú évek kitaró küzdelem után végre napvilágot látott az 1894. évi XXIII. törvény-cikk, a mely a mesterséges borok gyártását és azoknak forgalomba hozását tilalmazta. De mint majd minden a mezőgazdaság érdekében hozott törvényes intézkedésünk, így a műbor-törvényről is csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy az a gyakorlatban egyáltalában nem válik be, a mennyiben azon célt, a melyet megalkotói maguk elé tűztek, hogy a műborgyártást lehetetlenleg tegyék, ezen törvényvel nem érték. S a törvény e czélterületen alkotásának korántsem az az oka, mintha a közvélemény nem elég hangosan adott volna kifejezést ohajának; sőt ellenkezőleg egy törvényjavaslat tervezetnek a gazdáközlöggy körében történt tárgyalásakor, mint pedig magának a törvényjavaslatnak a képviselőház bizottságában folyó tárgyalásainál többször kifejezésre jutott az a határozott meggyőződés, hogy az életbeléptetni tervezett törvényjavaslat a műborgyártást megakadályozni egyáltalán nem fogja; nem pedig különben azért, mert a törvény a törkőlybor előállítását, sőt forgalomba hozatálát is megengedte. Már magában véve ezen egy körülmény is elég arra, hogy a törvény végrehajtását illuzórisz tegye különösen akkor, ha oly végrehajtási utasítás tárt a törvénynek, mint a 1893. évi XXIII-k törvény-cikk végrehajtásához kiadottat.

A törkőlyborral tözött visszadések oly mörveket öltöttek; amely visszadések minden fogalmat meghaladnak és ezért egy cseppet sem voltak meglepve azon indítvány által, amelyet a pécsi kamara kiküldötté az anckett elé terjesztettek.

A pécsi kamara kiküldötté nem kevesebbet skarnak, mint hogy a törkőlybor gyártása iparrendelvények köztessék és adóztassék meg úgy, mint egyéb más ipari vállalkozás; de a

törkölyborknak előállítás és forgalma semmiféle szigorító rendelkezésekkel nem korlátoztassék.

Bizonyval nagy késszónettel és háival tartozik a magyar gazdaközönség a pécsi kamara igen tisztelt képviselőinek azon öszintésedéért, hogy a pécsi műboriparnak oly érlely védelmére keltek.

A műbork gyártását tilalmazó törvény uralma alatt a pécsi kereskedők valóságban műbörgyártók alhattak és most, — midőn ezen íparágak virágzóvá fejlődtek — szinté joggal követelik, hogy az ipar jogosultsággal birjon.

Ha valaki a gazdák körül eddig a műbortörvény revízióját feleslegesen tartotta s megelégedett a végrehajtási rendelet módosításával, úgy azon nyilatkozatok után, a melyeket a pécsi kamara kiküldötték egész nyíltsággal juttattak kifejezésre az anketben, be kell látnia, hogy az komoly szükségé vált. És tényleg a miniszter által kidolgozott és az anket elé terjesztett végrehajtási rendelet felett megindult általános vita folyamán egyhangyan minden felszólaló azon óhajának adott kifejezést, hogy a bajok radikális megszüntetésére, gyökeres orvoslásra van szükség, a mely nem állhat másból, mint magának a törvénynek módosításából. S minél mélyebben beöszítözik az értekezlet az előterjesztett módosított végrehajtási rendelet tárgyalásába, annál inkább be kell látnia magának az elnökli miniszternek, hogy a végrehajtási rendelet módosítása nem elégséges, hanem itt a törvény revíziójára van szükség. Mert ha a törvény megengedi a törkölybork forgalomba hozatalát; akkor tág tere nyílik a visszaéléseknek s azok, a kik a műbörgyártást a törkölybork címén íparszerűleg üzitek, az új végrehajtási rendelet daczára nem fognak egykönnyen lemondani a könnyen szerzett haszonról.

A törvénynek azon intézkedése, hogy a törkölybork csakis minőségének megjelölése alatt hozható forgalomba, — a mint azt az eddigi három évi tapasztalat bizonyítja, — illuzórium maradt és így nem sok reményünk lehet a végrehajtási rendelet szigorító intézkedésehez is, mert ha eddig nem láttunk a forgalomban törkölybort, úgy az ezennel sem fog ily elnevezés alatt forgalomba jönni.

De ugyancsak a törvénynek azon intézkedése, hogy a borok mazzolaszóló hozzáadásával javíthatók, sőt befőzésel sürthetők, számtalan visszaélést nyit ajtót, mert egyedül a tokaji bort védeni meg a visszaélések ellen, nem elégséges.

Igen enyhék és a kihágás mérvével arányban nem álló büntetések azok, amelyek a törvény a műbörgyártókra s a műbort forgalombahozókra ró. Mert hisz azok, akik a műbörgyártáshoz szükséges czikket hirdetik, akik a mesterséges bort forgalomba hozzák, sokkatta szigorúabban büntendők, mint akik a vidéknek, vagy a borfajnak meg nem felelő megnevezéssel jelölik a forgalomba hozott bort.

Nem helyes és nem indokolt a törvénynek azon intézkedése sem, hogy addig, a míg az illetékes szakértő-bizottság a gyanusított bort felett ítéletet nem mondott, az lefogalvas, vagy zárlat tárgyát nem képezheti. Mert a mennyiben, — a mint azt a tárgyalás alapján

képező módosított végrehajtási rendelet is kiállításba helyezi, az üzleti könyvek betekintése után az elsőfoku hatóságoknak módjában és hatalmában fog állani a jövőben a saját hatáskörében is konstatalni; illetve kipunatható azt, hogy a gyanusított egyén borkészletében mesterséges boroknak is kell lennie, úgy a zárlat és lefogalvas feltétlenül indokolt és helyvalóval.

Ha az üzleti könyvből kitűnik, hogy több bor van tényleg a gyanusított egyén pinczéjében, mint a mennyinek kellene lennie, vagy ha tanuallomások után konstatalható, hogy a gyanusított egyén mesterséges bort állított elő, vagy pedig törkölybork házításával visszárdt, vagy a vizsgálat eredményességének érdeke követeli meg azt, hogy a gyanusított egyén borkészletét zárlat alá vétessenek. — Kétségtelen, hogy ezen zárlat után eselleg nem mesterséges és nem tiltott módon elvezetett borok is zárlat alá kerülnek; annál nagyobb fogantatja lesz azonban a törvénynek, minél inkább sújta a kihágást elkövetőket annak szigora.

Már az általános vita folyamán is felmerült az a veszedelem, a mely az Ausztriával fennálló forgalmunkból folyik; mert nyilvánvaló, hogy addig, a míg Ausztriában a műbörgyártást tilto hasonló intézkedések éltbe nem lépnek, gyakorlati eredményt, t. i. a műborknak a forgalomból való kiküszöbölését alig remelhetjük. Épp azért nem lehet eléggé hangsúlyozni azon követelésünket, hogy most, a midőn arra alkalom van, a kiegyezés alkalmával a kormány kellő biztosítékot nyerjen, az iránt, hogy az osztrák kormány a miénkhez hasonló intézkedéseket fog Ausztriában éltbe léptetni.

De amennyiben az osztrák kormány ezen követeléseknek, vagy legalább hasonló erejű intézkedéseknek megnyerhető nem volna, még mindig módunkban és hatalmunkban áll a külföld és így az osztrák műbort behozatalát mennyire, annyira meggátolni.

Semmiféle fennálló szerződésbe, sem a kiegyezésbe nem ütözkénk, a műbort törvénynek oly rendelkezése, hogy minden a külföldről, tehát Ausztriából érkező borküldemény a leadási állomáson vesztelgetni mindaddig, a míg az abból vett minta alapján a szakértő bizottság erről véleményt nem mondott és a mennyiben ezen vélemény kedvezőtlen volna, úgy a beérkezett borküldemény ugyanazon elbánsás alá esik, mint a hazai műbort. Sőt módunkban áll a visszárdt értelemben vett külföldről behozott borokra nézve származási igazolványokat is bekövetelni.

Mindezek oly óhajok, amelyek a műborknak a forgalomból való kizárására egyedül biztosan célra vezettek. S miután ezen intézkedések csakis a törvény kellő módosítása után volnának éltelbepthetőek, egész komlysággal kell hangsúlyoznunk és sürgetnünk magának a törvénynek a módosítását. Kétségtelen, hogy a módosított végrehajtási rendelet, amelyet a földmívelésügyi miniszter a jelen értekezlet elé terjesztett egy komoly és a termelés érdekeit mindenben szem előtt tartó munkálat, amely a gazdaközönség kívánalmait csak azért nem elégítheti ki, mert maga a törvény a hibás. Sőt koncezdáljuk még azt is, hogy a jelen viszonyok között a földmívelésügyi miniszter alig

van abban a helyzetben, hogy a törvényhozást a műbortörvény revíziójával foglalkoztassa. De amikor jelentékeny javulást remélünk az új végrehajtási rendelet éltelbepthetőségét is; sőt — tekintve annak egészen új intézkedéseit — kívánatos, hogy azok eredményét a szerzendő tapasztalatok után bevárjuk és amennyiben azok bavalnak, vagy be nem valnak, az új törvényben hasonló, vagy újabb intézkedések behozataláról gondoskodjunk, akkor márszét határozatlan ki kell jelentenünk, amint az „általában az anketben kifejezésre jutott, hogy a végrehajtási rendelet módosítása a gazdaközönség igényeit ki nem elégíti, hanem magának a törvénynek revízióját továbbra is napirenden kell tartanunk, s a földmívelésügyi miniszter jövő müködésének a *műbortörvényrevíziója* kell, hogy állandó és minél sürgetőbben megvalósítandó programját képezze. R. Gy.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Varas alma.

A „Köztelek” egyik olvasója két béké almát küldött be, kérdezvén, hogy mi betegségben szenved és miképp lehet azon segíteni?

Az almák egyrészt zöldek-barna molhos foltok, márszét különféle sebek láthatók. A sebek egyike-másika csak paramény keres követ mutat, a melynek szélét sötétebb karima övezi. Vannak azonban olyan sebek, a melyek közepét egy kisebb kerek parafolt alkotja, melyet széles sötétbarna udvar vesz körül, a melynek közepén a szőle s a szőle szél felkölcsönje fehéres foszlányok mutatkoznak. S végül egyes kisebb egyenmű, sötét, kissé pirosas-barna foltok láthatók az almákon, melyek mintegy kezdődő sebeknek tűnnek fel.

Az alma eme betegsége, melyet *varasodásnak* nevezhetünk (a németek *Rost* — rozsdá — vagy *Schorf* — var — a francziák *Tavelure* — petty, ragya — elnevezéssel jelölik meg azt), nem valami ritka betegség az almáknak, s úgy látszik tavaly, különösen a Dunán túl nagyra el volt terjedve, mert Somogyban alig láttam a nyáron almáit, a melyen az őszj vagy a téli almák ne lettek volna megvarasodva, márszét, mert a Magyar-Óvárai Sopron- és Vasmegegyékől járó házaló almárusok is nagyon sok varas almát hozdának.

De ha még oly gyakori is az alma varasbetegsége, gazdánk nem igen törődnek vele, pedig a varas almát, habár az érvessébb — mert a sebek nagyon mélyen ritkán hatolnak az alma húshá — nem szivesen veszik meg s rosszabbul fizetik, mint az egészségeset.

Az alma varasodását egy gomba, a *Fusicidium dendriticum* Fuckel (más neve: *Cladosporium dendriticum* Wallr.) okozza, a mely nemcsak az almája gyümölcsét, hanem annak leveleit, sőt az is megtámadja. A gomba sötét foltokat okoz a levelek felső lapján; a foltok közepé ol van pirosodva s e parafoltok szelén mindig körkörös, sokszor sugárszerűen tenyészik tovább a gomba, mely itt sötétbarna molhos bevonatot alkot. Különösen ősszel látszanak az almája leveleit e sötét foltokkal nagyon beleve.

A megtámadott ágakon eleinte apró hólyagok mutatkoznak, amelyek később légszempednek, aminek megförtémtétel a hólyagok helyén apró bemeledégek látszanak, amelyekben a gomba, mint sötétbarna sebek a felszínre kerül. Az ágakon később e sebek azáltal, hogy alattuk para képződik, behalodnak.

A *Fusicidium* valódi parazita, melynek

esirája behatol a növény bőrébe, itt és a bór alatti egy-két sejtben erősen gyarapodik s később a megátmodott növényrészből bórnek külső kért feléri, hogy a szaporodásra szolgáló sejtek (a konidiumok) kijussanak s a bajt tovább terjesztésk.

Legérzékenyebb kárt okoz a *Fusicladium dandricum* az alma gyümölcsében, melyet már megfigyelt követő néhány hétre vagy később támadhat meg. Ha e támadás korai, úgy az alma esetleg nem fejlődik ki egyenletesen, mert azon a helyen, ahol egymás mellett több folt tömte meg a gomba a gyümölcsöt, az alma növekedésében visszamarad. Ha a már fejlettebb zöld almát támadja meg a gomba, úgy az normálisan nő meg, s mivel a sebek által az alma húsában rendszerint zárványok indul meg, mely a gomba mélyébe behatolásnak utját állja, az alma, ha nem is seprő, de egészen jól élvezhető lesz.

A már éret almát a *Fusicladium dandricum*, mint az *Frank* kísérleteiből kiderül, nem inficiálhatja.*)

Somogyban, mindentűn, a hol az alfalmá-csú csupa varas gyümölccsel látam megkrakva, a nyrtón jégeső járt. S mivel még szeptemberben is sok olyan almát lehetett észrevenni a fán, a melyen a betegségnek éppen csak első jelei mutatkoztak, azt hiszem, hogy a jógnagy szerepet játszik e betegség terjesztésénél, a mennyiben a megtörtötött hely a gomba támadásának utat nyit meg olyankor is, midőn az alma már teljesen ki van fejlődve.

Ezt a feltevésemet az az általános tapasztalat is igazolni látszik, hogy a varas sebek inkább az alma kocsaný felületén szoktak nagyobb mennyiségben előfordulni, a mely rész jobban ki van téve a jégrévésnek, mint az alma másik, helyes vége, a melyet maga a gyümölcs felső része is véd némileg (különösen a hosszabb kocsaný lógós almáknál).

A mi a betegség előzeli védekezését illeti, az amerikai kezdek először e kérdéssel foglalkoztak s azt találák, hogy a régebbi tartalmazó oldatok vagy porlakók cserek (főleg a bordói keverék és az eau célesté) sikerrel alkalmazhatók a *Fusicladium dandricum* ellen. A védekezés akkor jár legnagyobb sikerrel, ha a lombfésztől kezdve 2-3 hetenkint mindaddig permetezik az almáit, míg a gyümölcs teljes nagyságra elérté.

A mindenesetre legalább kétszer szükséges permetezni, egyszer a virágzás előtt s másodszer a virágzás után. A *Geisenheimi* gyümölcs- és szőlészeti intézetben 2-szeri permetezéssel is jó eredményeket értek el.)* Ajánlatos a bordói aként készíteni e célra, hogy 1/2 kg. rézgálics s ehhez 2 kg. mésztápsaló 1 hektoliter vízre, mert az tapasztalattól, hogy a nagyobb mennyiségű rézgálics tartalmazó oldat a fűszámból almákról káros felperlesz. Mert kint a szabadban a gomba a megátmodott lezuholt leveleken vagy a kint maradt rozsd gyümölcsön talál át, ajánlatos öszszel e leveleket s ilyen gyümölcsöt öszszesöpörni s eleget, a mi a gyümölcsökben nehézség nélkül kivihető.

S mert emillettük, hogy a betegség az ágakat is megátmodja, az esetben, ha a gomba által megátmodott ágakat kitérnek a fán, ezeket az egészséges részekig le kell metszennünk s tüze vettünk.

De a betegség a már leszedett s elraktart gyümölcsön is tovább terjed — a mennyiben a sebek körökörül egyre nagyobbnak, ha meleg, nedves helyiségben rakjuk el a gyümölcsöt — így kezezzünk a varas gyümölcsöt gondolt értékesíteni, vagy eluttársára különös mérték fordítani, mely az ilyen gyümölcsöt is

rossz helyiségben a gyümölcs rothadását okozó különféle gombák is sokkal könnyebben károsítják. *Mezey Gyula.*

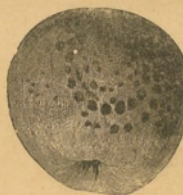
GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovartező: Dr. Liebermann Leo.

A megfagyott burgonya keményítő tartalmának meghatározása.

Q A szeszgyártásra szolgáló burgonyában a keményítőtartalom meghatározására egy oly módszer rendelkezünk, mely habár nem is tarthat igényt abszolút pontosságra, mégis teljesen megfelel a szeszgyártásra kívánalmelyeneknek. Ezen eljárás abban áll, hogy jól megmosott és szárazra letörölgetett burgonyából egy bizonyos mennyiséget lemérünk levegőben és víz alatt és azután a víz alatti súlyát megfelelő számat kikérjük az ezen eljárásból szerkesztett táblázatból és megkapjuk a % os keményítőtartalmat. Ez az eljárás előnye az, hogy semmiféle különös szakmertetel nem igényel, gyorsan készen vagyunk egy-egy meghatározással s így naponta sok vizsgálatot végezhetünk. Sajnos azonban, hogy a legelőbb mezőgazdasági szeszgyár nem rendelkezik ezen egyszerű készülékek vagy nem is ilyen, teljesen felesleges munkánkat tartja a keményítőtartalom meghatározásával.

A keményítőtartalom meghatározásával csökkenthetjük a vizek üzemköltését; ugyanis az alkalmazandó zöldmálatá mennyiségét a bevezetett burgonya keményítőtartalma szabja

35. ábra. Viras alma.

meg s így a zöldmálatá mennyisége természetesen attól függ, hogy a burgonya mennyi keményítőt tartalmaz. E szerint tehát nem különböz, hogy 16% vagy esetleg 20% keményítőt tartalmazó burgonyát dolgozzunk fel. Határozottan anyagi veszteséget dolgozunk, ha 16% keményítőt tartalmazó burgonyához anyai zöldmálatát használunk, mint a 20%-hoz. A málatá, illetőleg az árpa a legrövidebb szeszgyártási nyersanyag, ha tehát ennek használata a szükséges minimuma redukáljuk, 6-8 hónapig üzem alatt érhetünk el oly megtakarítást, mely a mai alacsony szeszárk mellett, nagyon is számbaveendő.

A fentemlített keményítő meghatározási módszer azonban azon hátránnyal bír, hogy csakis teljesen ép, egészséges burgonyánál használható, mivel a táblázat készítésénél csak egészséges burgonyát használtak. Mezőgazdasági szeszgyáraink azonban nagyon sokszor vannak abban a helyzetben, hogy felleg vagy egészen megfagyott burgonyát kénytelenek feloldozni, kérdés tehát, ezeknél miként határozható meg a keményítőtartalom ?

Dr. Saare több kísérletet végzett arra nézve, hogy a fentemlített módszerrel miként lehet fagyott burgonyában a keményítő meghatározni, ezen vizsgálatok eredményei a következőkben vannak felíntelve:

I. Egy nagyobb készlet megmosott burgonyából kivett 2 próbát és mindegyiket meg-

határozta keményítőtartalmát; ezt 20%-nak találta. Egyik próbát kint a szabadban, a hol a burgonya 8 nap alatt csonkeményre fagyott meg, a másikat egy befőtött fazekában jég-szekrényben, körülbelül 4 R. foknál ugyanannyi ideig tartotta. Ezután újra meghatározta a keményítőtartalmát. A burgonyában volt

- 1. 21,3%,
- 2. 20,5% keményítő.

A megfagyott burgonya tehát 0,8%-kal több keményítőt tartalmaz.

II. Ugyanezen burgonyából két újabb próbát ismét így kezelte, a megfagyott ismét 0,90%-kal több keményítőt tartalmaz.

III. Most különféle minőségű burgonyát, fehérét, vöröset, vékony és vastag héjút, keményítősűt és szépenyt megmosott s egyik részét megfagyasztotta, másik részét ellenőrzésképpen egy pajtában 0 R. foknyi hőmérséklet mellett állani hagyta. A szabadban tartott burgonya egy éjszaka kint (—10 R. foknál) csonkeményre fagyott meg. Hogy felengedjen, fűtött pénzében szabadon másnap állni hagyta. A burgonya keményítőtartalma a megfagyás előtt volt:

Saxonia (fehér)	18,20%
Daber-féle (vörös)	20,10
Hannibal (halványvörös)	20,70
Junó (fehér)	18,20
Korai zwickau (fehér)	15,10

Keményítőtartalma a felengedés után Különbösg

Saxonia	20,50	+2,30
Daber-féle	20,90	+0,80
Hannibal	22,20	+1,50
Junó	20,10	+1,90
Korai zwickau	17,30	+2,20

Az ellenőrzés céljából a pajtában tartott burgonyáknak sem sulya, sem keményítőtartalma nem változott meg. A meg nem fagyott burgonyában és a felengedett próbák között mutatkozó keményítőtartalom tehát nagyon ingadozó volt és 2% alatti is megváltozott. A felengedés után, mindegyik próbát erősen öszszesűtött és nagyobb mennyiségű nedvet vesztett.

Ha a burgonya abszolút sulyát vesszük alapul a keményítőtartalom kiszámításánál, a vizalatti sulyát egyvitt a felengedés után, akkor a különbösg a keményítőtartalom között a következő volna:

Megfagyás előtt	Felengedés után	Különbösg
keményítő %	%	%
Saxonia 18,20	18,60	+0,4
Daber-féle 20,10	19,70	-0,4
Hannibal 20,70	19,90	-0,8
Junó 18,20	18,20	—
Korai zwickau 15,10	15,40	+0,3

Hannibal kivételével tehát megközelítőleg a valódi keményítő % mutatkozik.

IV. Mostott burgonya újabb próbában ismét meghatározta a valódi keményítőtartalmát. A keményre fagyott burgonya abszolút sulyát meghatározta, hogy az elpárolgás okozta veszteséget kijelölje úgy állt hagyta felengedni és azután mérte meg sulyát víz alatt.

Megfagyás előtt	Keményítő %
Daber-féle	19,90
Hannibal	21,00
Maercker fehér	18,20
Saxonia	19,00
Zwickau	15,70

Felengedés után Keményítő % Különbösg

Daber-féle 20,3	+0,4
Hannibal 20,7	-0,3
Maercker fehér 18,6	+0,4
Saxonia 19,5	+0,5
Zwickau 16,6	+0,9

Felengedés céljából a burgonyát 1 óráig állottak víz alatt. További kísérletek kiderítétek, hogy az eredményre nézve nincsen lényeges befolyása a víz alatt hosszabb ideig tartó állásnak.

*) Lásd Dr. A. B. Frank: Krankheiten der Pflanzen, Breslau, 1896. II. kötet 323. lap.

*) Lásd: Bericht d. kgl. Lehranstalt für Obst- u. Weinbau zu Geisenheim a. Rh. Wiesbaden, 1896.

jutnia és ezen hosszú kerülről utat csak a budapesti előnagra fogyasztóhoz. Mily óriási költéségek kell tehát lenniök. Ezen elsőmőrsőgei húst, míg az a fogyasztó kezébe jut?

Ezen egyik anomáliát hivatott elháritani a vásárcsarnok-intézmény. Azonban úgy látszik éppen ennek akarjuk azt állani a mézárások; mert a hatóságok-közvetítőkhöz beérkező humenységeket a mézárások egyáltalában nem akarják megvenni, vagyis a termelőikkel nem akarnak közösen érintkezni. A vásárcsarnok megvételére óta kevés húsru érkezik a vásárcsarnokba, de ennek oka nem abban keresendő, mintha a gazdák nem akarnák húst bekidülni, hanem inkább abban, mert az üzlet ezen árucikkben teljesen pang, mivel a mézárások a hatóságok-közvetítőket valóssággal boykottálják, tőlük a húst meg nem akarják venni, és ezzel akarják őket ezen tévesen elfajított egészséges versenytől gyökeresen lehetetlené tenni.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szervezete" eddig egyáltalában marhahúst a termelőktől nem is mert behoztatni; az a csekély mennyiség, mely a vásárcsarnokok megvételére óta 280 kgrmmra roguott, a vásárcsarnok igazgatósága által utaltatott a szervezetekhez, vagyis ezek inkább csak a hatóságok-közvetítők voltak egyekes részéről, kik az ésszékötést keresték.

A szervezeteknek módjában állt volna mennyiségű és a legkiválóbb minőségű húst behoztatni, azonban minden hozzáférőt gazdák egyelőre óva intett arról, hogy marhahúst a vásárcsarnokokhoz bekidülni, mert sajnosan kellett tapasztalnia azt, hogy a mézárások ugyan semmi áron, vagy neveléséig potom áron, akár csak azt a venni ezen szállítymányok, hogy a hatóságok-közvetítőket könytelenek voltak a vásárcsarnok igazgatóságához engedélyt, fordulni, hogy a beérkező húsrendeléseiket kicsinyben is kivághassák; különben ezen húsüldemények teljesen elromlottak volna. Így a beérkező húsüldeményeket mégis értékesíteni lehetett, habár nem is a bekidülni előnyére.

Ezek előcsarjása után kérdjük, hol van tehát a vásárcsarnok föntézőjének: az élelmi ügyszólati tanácsosának azon intenzója, hogy a mézárásokot tönkre tegye? A a mézárások a vásárcsarnokba érkező humenységeket nagyon átvészak, akkor a hatóságok közvetítőik nem lesznek arra kézszerítve, hogy ezen árucik a hatóságok-közvetítőknél megállított minimális mennyiségben alul is elárusítsák, hanem meg lesz a mód a mézárásoknak arra, hogy közvetlenül a termelőitől szerezzék be húsüzüségleteiket, a mainál sokkal alacsonyabb áron adhatják a fogyasztóknak a szükséges kisebb mennyiségűket is.

Míg ez meg nem történik, addig nem lehet oka a fővárosi közelműködési ügyszólatának az, hogy a mézárásokat pártfogásába vegye. A fővárosi milliottát költött a vásárcsarnok intézmény létrehozására és arra, hogy Budapest elsőbbsen élemeztesse. Ha tehát az egyik legfőbb élelmiszer-árúsió: a mézárások állást foglalnak a fővárosi ezen legelső intenziónál ellen, akkor nem marad más hátra, mint ezen testület elkerülésével az ezen ebből előmozdított elsősegít minden egyet eszéköt felhaználni.

Még csak azt tartjuk szükségesnek megjegyezni, hogy a fentivalkozott lapnak, kár oly valódi nagy hangon beszélni a szervezetek működéséről, és annak intenzióiról, mert ház azon önzetlen hangra, amelybe a beszélt a igyekszik a mézárások nevében alarmonizni, nekik is lehetne válaszuk amely talán kitüntetné azt, hogy az őr tollát nem teljes önzetlenség vezeti.

Egyébiránt mérsékelt és az ügy érdekében tartandó polemiait szívesen folytatunk, de nem fogunk mi sem kélni, ha annak szükségé fenn forog a nem az ügy érdekében felhangzó hangokat elhallgattatni.

F. G.

ULLRICH VILMOS.

1832—1897.

Ulrich Vilmos, a gróf Mailáth József uradalmának volt jószágfelügyelője e hó 6-án augszélhűzés következtében meghalt. A megboldogult ügy emberöltő az előtér szolgálatában a Mailáth uradalmnak az a díszesség, mely a perbenyiki uradalmak felügyelőit a gysáros véget ért országjáró halála után vette át. Nem csak mint kitűnő gazdát, de mint fényes tehetségű s nagydúdas férfit is általánosan ismerték a Nyirvidéken és a Bodrogközben. Ritka, szinte tűnőmennyiség egyéniség volt ő. Fosszas gazdasági pályája alatt bámulatos kitartással s könyvséggel szedte fel a tudományos ismeretek s ismeretlenek fényes tirtházával elkipariztatta azokat, akiknek vele érintkezniök alkalma volt. Vele esett meg, hogy egy társaságban, ahol a többek közt egy pap, mérnök s történetíróntar nem jelen, heves diskussziók támadtak teológiai, históriai s technikai problémák felett, s a vitákat az öreg ur egyformán föllemelkedő tudással simította el úgy, hogy mindhárom tudós férfi meg volt győződve, hogy saját szakjának tekintelmélyül áll szemben. Pedig hát csak egyszerű gazdatiszt volt.

Előkelő megjelenése, gyönyörű, messze dörgő, mely hangja, beszédjének magval ragadó megyöző ereje kiváló szónoknak predestinálta őt. Kévs alak van a magyar parlamentben, aki a szónoki hivatásnak a felteletől oly kiválón egyesítette volna, mint Ulrich Vilmos. Mivé lehetett volna ez a nagyteltségű ember, ha hivatásának utza a közbélet porondján vezet keresztül.

Hanem hát a megboldogult konzervatív volt szíve nyedség s az a megköszöntő államfő, melyhez nemcsak a költészerzet, de az igaz ragaszkodás is kötötte, oda nem hagyta fényes kilátásokat. Pedig könnyű módon egyszerű képviselő lehetett volna nem egyszer, de az öreg urnak semmi kedve nem volt a mai fiatal óriások közé keveredni.

Meg aztán tudásának értékét foglalkozásán nem is becsülte felül. A régi kor embere volt, aki nem hódolt az akadémikus ismeretek előtt, de azért azt tartotta, hogy a gazdakodásöz nemcsak ügyes kéz, hanem pallérozott ész is kell. Ez az ő nagy feladatokra hivatott, munkássága a mezei foglalkozás körében sem vezett el hasznos nyom nélküli, mert az ő vezetése alatt a Mailáth-féle uradalmnak nemcsak jóvelmezőzöge emelkedett, de minden tekintetben példás berendezésű birtokok alakultak át. Ulrichnak több önálló közzagazdásai tanulmányai is jelent meg, amelyek azonban inkább korotikus értékek, mert az aktualis közzagazdás politikába az öreg ur nem vevült bele. A rohanosan fejlődő közzagazdási irodalmunkról nem valami magas véleményét táplál. „Sok hübo, — szöta volt mondani fél tréfvál, — s azért a buza ár mégis csak alacsony marad.” A tisztályri és a bodrogköz tisztálylyozó tisztulatnak valósságg lelte töl, gróf Mailáth Józseffel, ezzel a csendben, de buzgón tevékenykedő furrall együtt, a ki Ulrichban kipróbált, hiv, a családjal jöbaréköt összeforradt emberét veszítette el. 65 éves korában, Kolozsvárt távollétében érte a véletlen halál, a honnan holt tervetben haszállyzó, a perbenyiki csendes sirketben adták át a végnyedségnek. Ha sorsa a közbélet nyilvános szolgálatba, a fővárosba, talán volna, talán volna, vagy érczszobor jelzőné a helyet, hol egy messze világító nagy láng utolsó lobbant. De előtlünk, kik ismerjük a hantjai főli tízött egyszerű sirketest történetét, a megboldogult egyéni értékét semmi féle érczszobor nem emelhetné. Élt, emberi költéségeinek híven, becsületesen eleget szolgált, erős költészszerzővel s nagy lelkesen megegyelt magától hasznosítani s köröt boldogítani igyekezett, s

jól végzett költéségei után meghalt. Nagyobb feladatok talán igen, de szében, nemesebben nem oldható volna meg. Adott legyen az emlékezet.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

XIV. tevszállatvásár. — Tavasi luxusvásárók. — Az igazságtörvényünk újása. —	341
Műbor-anélt. —	341
A budapesti vásárcsarnokok és a mézárások. —	346
Ulrich Vilmos. —	347
Gazdasági névnyktan. —	
Varas alma. Mezey Gyula. —	344
Gazdasági vegytan. —	
A megfogyott burgonya kármévsítőtartalmának meghatározása. — Wsdowski Békéd. —	345
Iskolák. —	
Nemzetközi gazdakongresszus foglalása. —	344
Mezőgazd. munkabörök Magyarországon 1895-ben. —	346
A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelök. —	346
Vegyesek. —	347
Változás az OMGE. tisztviselői körében. — A vásárcsarnokokban. — Az országos magyar kölcsönös birtokos szövetség. — Apponyi Albert gróf a gazdálköz. —	348
Kereskedelem, földés. —	349
Budapesti gabonaföldés. — Szeszlet. — A központi vásárcsarnok árúgyűzése a nagyban (en groy) eladott élelmiszerek iránt. — Állam-árók: Budapesti szürómarchvásár. — Bécsi vágómarchvásár. — Bécsi szürómarchvásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhár. —	350
Szerkesztői éretek. —	350

Változás az OMGE. tisztviselői körében
Fukort Alajos titkár lemondása folytán, megüresedett titkári állásra az igazságtörvényünk, mint azt lapunk hivatalos részében megírta, Jeszenszky Pált a „Köztelek” társszerkesztőjét választotta meg. Jeszenszky mint társszerkesztő három esztendő tölött a szerkesztözög költékében s bár működését éppen a legnehezebb időben kezdette meg, a midőn az agrár ércz erősen tért hódítani kezdett és a „Köztelek” feladata is mind nehezebbé és szövevényesebbé vált, az ő előzetes több évi gazdasági gyakorlatja igen hamar megtalálta a helyes medret, a melyben irodalmi működését a gazdaközönzés érdekében érvényesítésére irányította kel. Jeszenszky legnagyobbról részt névtelenül megjelent számos közleménye után irodalmi működését a „Köztelek” körül szerzett érdemeit elsősorban csak mi tudjuk méltányolni, de ezeket a legilletékesebb forum is mindenkor kelképpen méltányolja. Habár a „Köztelek” szorosab költékélök meg is vált, az ő őr működését a jövőben sem fogjuk nélkülözni.

Jeszenszky társszerkesztői helyére Duday Barnabás segédtitkár választotta meg, akinek az egyesüléssel tölött 87 évi működése és ezen idő alatt a „Köztelek” haszójában megjelent számos szak- és tárcczükke birtosítéköt nyújt, hogy a „Köztelek” új társszerkesztője hasonló jó szolgálatokat fog tenni a gazdák ügyének.

Buday helyébe segédtitkárak Szporzon Vilmos, a „Köztelek” szerkesztözögnek eddigi gyakorlatok választotta meg. Ő még árnyaj új ember, mert mindössze egy ó évet működött az egyesüléssel, de eddigi működése után reméljük, hogy elődöknek nyomdokába, csakhamar bele fogja magát találni.

A vásárcsarnokokban a forgalom élénkülni kezd, azért igen kívánatos, hogy a gazdák minél erősebb mérvben vegyék igénybe, a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének működését (Buda-

pest központi vásársarconk kívánatos tejtürmek, tavalyi, de különben friss zöldség, elő hízalt baromfi, bányai, tojás, malacz, stb. beküldése.

A országos magyar kölcsönös biztosi szöveteket e hó 7-én tartott közgyűlése fenyves diadal volt a szövetkezet eszmenek, melyet éppen a biztosi törvény a legújabbakkal támaszdokkal akartak lefelé tenni. Ime az előterjesztés eszme ében a gazdasági alkulishban nagy eredményeket ér el, maga köré csoportosította a biztosi közönség nagy részét, mely eddig a nagy részvényszerűsége kapzsiságának volt kiszolgálója. Igen jelentős esemény volt a közgyűlésen gróf *Teleki Géza* elnök megnyitja beszédét, ki erővel és bátorsággal lépett a porondra, hol a szövetkezes bajnokai eddig annyira önfeloldozással küzdöttek a nagy-töke hatalma ellen. A közgyűlésen számos taggal volt a vidék is képviselve. Jelen voltak: *Teleki Géza* gróf elnök, *Bujanovich Sándor*, *Dessevly Arisztid*, *Komjáthy Béla*, *Rubinek Gyula*, *Szállás Zoltán*, *Piszkóy Emil* igazgatók, *Szónyi Zsigmond* vezérigazgató, *Meskö Péter* nyitrai megyei gazdasági ügyt. titkár, *Dr. Halász Sándor*, *Tanár Miskolcz*, *Jeszzensky Pál*, *Soós Elemér*, *Dessevly Dénes* stb.

Gróf *Teleki Géza* magas lendülettel megnyitójában vizsgálta a szövetkezet mult évi történetét, utol arra, hogy még azan tényezők is, melyek kezdetben némi tartózkodást tanusítottak a szövetkezetek szemben, a közleget eredmények folytán a szövetkezetek támogatják, mint oly intézményt, mely közelvélend és közeve a magyar gazdáközönség javát szolgálja. De eles bíralat tárgyává teszi azan tadmásokat, melyekkel a szövetkezetnek megküzdnie kell. Nem hiszi, hogy azan tisztelre méltó férfiak, kik a versenytelneket igazgatóságának tagjai tudomásával és hozzájárulással történének a heves és minden alapot nélkülöz tadmások, melyekkel a szövetkezetek életréval eszméjét discreditálni akarják; miután azonban a történeketért első sorban az intézet élén álló felelősek, elérkezett az ideje, hogy most, midn a biztosi szövetkezet életpékeségét minden kétségét kizáró módon igazolja, figyelemk ezen midn a szövetkezetek által nélkülöz tadmásokra felhívassuk. A elnök bejelenti végül, hogy a szövetkezet a gazdasági egyesuletet országos szövetségbe tagul belépett és éppen ezen szövetség működéséhez a szövetkezet sok reményt fűzhet.

Szónyi vezérigazgató bejelteszi aztán az üzleti jelentést, mely szerint a mult évi tiszta nyereség 20,013 ft 79 kr tesz ki; a tagok száma 1896-ik év végéig volt 97,810, a mi a mult évvel szemben 38,427 szaporodást mutat. A kárányai a mult évben is igen kedvező volt és az előző évvel szemben 5 százalékkal javult, mert dacára az olesó díjaknak a kárányai csak alig 40 százaléket tesznek ki. A szövetkezet a mult évben kifizetett 83,742 ft 07 kr tükért, 35,036 ft 83 kr. A fellegy-bizottság, *Hugó* felolvasván a fellegy-bizottság jelentését a közgyűlés egyhangulag hozott határozattal tudomásul vette a jelentést, jóváhagyta a zárszámadást és mérleget és úgy az igazgatóságot, mint a fellegy-bizottságot a felmentvényt megadta a 20,013 ft 83 kr. nyereségét pedig az első üléstől vesztéseslegnek feloldására rendelni határozta. A fellegy-bizottság egyhangulag *Birnbaum Erven*, *Görgey Béla*, *Maszk Hugó*, *Orczy Dénes* (póttag), *Widder Henrik*, *Zsengeri Manó* beavasztatnak.

Meskö Péter a nyitrai megyei gazdasági egylet titkára utalván a nehézségre, melyeket a szövetkezetek eszmenek hazánkban kell leküzdnie, indítványozza, hogy az elnöknek, mint az igazgatóságnak és a közlegetnek, önfeloldozó munkáküldésért a közgyűlés jogközpontilag köszönetet szavazzon. *Dr. Halász Sándor* (Miskolcz) kedél névben javaslatkodik az indítványhoz. *Ifjú Képes* osztály, *boldog* és *Pusztai Sándor*. komárom-szent péteri

gazdák haláljait fejezik ki az igazgatóságnak azon üdvös működésért, melyet a szövetkezet a kiszagdák érdekében kifejt.

Dessevly Arisztid az igazgatóság nevében válaszol az elismerő nyilatkozatra és kéri a megjelenteket, hogy a szövetkezet eszmet minél szélesebb körökben terjesszék. *Teleki Géza* gróf elnök végül köszönetet mond a megjelenteknek tanusított érdeklődésükért, mire a közgyűlés az elnök zájós üléstésével véget ért.

Apponyi Albert gróf a gazdákhoz. A Nyitrai megyei Gazdasági szövetség átvártalag üdvözölje Apponyit esküvője napján, mint Apponyi a következő távtráiban kösözött meg *Emődy József*nek a Nyitrai megyei Gazdasági szövetség alelnökének: „A magyar föld előharcosának szives üdvözletét különös örömmel és hálával vetük.”

Hibajegyzés. A f. havi 18-ik számunkban megjegyez 33. ábra (Ransoms Lims-féle rotációs burgonyakiemelő gép) nem kiemelő, hanem ültető gép. A hibát az illető angol czég követte el, aki nekünk a metzestet, mint burgonyakiemelő beküldötte.

Német gazdák tanulmányútja. A német gazdák nyírs folyamán tudvalegöl kirándulást rendeznek Magyarországra, hogy nagyob uradalmaikat a mezőgazdasági intézményeinket tanulmányozzák. A tanulmány programjának egybeállítását iránt az OMGE, már érintkezésbe is lépett a kirándulást rendező német gazdasági társasággal, másrésről pedig néhány nagyob uradalommal s a tanulmányútjának minden mozzanatát megállapították, azonban az előzetes tervek maximumán 100 vendéggel számolt. Mint tudomásul vesszük, az érdeklődés a német gazdák között oly mérven fokozódott, hogy a tanulmányura beiratkozottak száma megközelíti a 200-at. A részvételre jelentektek között a német arisztokráciának számos előkelő tagja van, 11 képviselő az urak házából, 11 a nantit hírdőbal tagja is. Azonban a tanulmányút eddigi tervezéséből, 100 vendég helyett 200 bajosan illeszhető bele, így hát előreláthatólag a kirándulók számának 100-ra való redukálása lesz szükséges.

Mezőgazdasági munkaközvetítés. A földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint mezei munkát keres *Maros-Tordamegyében* 280 ember, *Liptómegyében* 742 ember, *Szolnok-Dobokában* 1711, *Torda-Aranyosban* 1380 ember; mezei munkát keresnek *Maros-Tordamegyében* 484 ember, *Liptóban* 1622, *Aradvárosban* 25, *Veszpréme gyében* 40, *Szolnok-Dobokában* 1305, *Szepesme gyében* 2861, *Torda-Aranyosban* 760, *Hontme gyében* 80 ember. Bövebb tájékozást az illető megye alispánja nyújt.

Rendelt az árvíz ellen való védekezés tárgyában Földmívelésügyi miniszter a belügyminiszter egyetemes körrendeletét küldött a törvényszáloknak, a melyben a községi igazgatóságok részleteiben körülírja az ártérületek tisztviselőinek az árvízvédekezésre kötelező eljárása a vízjogi törvény rendelkezéseinek megfelelő szabályozást nyert oly irányban, hogy az ártérületesi társulatok saját védvonalaik a védelmi munkát hatóság támogatás mellett ugyan, de saját hatáskörökben önállóan végezzék s hogy a hatóságok intézkedési jogkörre a munka irányítására ki nem terjedhet. Ugyan körrendelet részleteiben körülírja az ártérületek betört árvizeinek a folyómederbe való visszabocsátása körül követendő eljárást is.

A mezőgazdasági hitelintézetek száma mint értesülünk, nemsokára ismét egygyel szaporodni fog. Ugyanis a Vas vármegyei Gazdasági Egyesület kezeleiben mozogal indult meg az iránt, hogy Szabolcshelyen a mezőgazdasági hitelintézet létesítését és pedig részvénytársaság alakjában; melynek czélja a gazdaságosságnek jogosult hitelügyletjé a hitelnyújtás minden ágazatában lehető előnyös feltételek mellett kielégíteni, a gazdák szükségleteinek beszerzését és termények eladását közvetíteni,

külsőktárrak felállításra, továbbá hitelzövelkezetek felállításra, ezek támogatása és a kiszagdák segítése a szövetségük után való kölcsönök nyújtása által stb. A társasági alapítóké 500,000 koronaából áll, mely 2500 részvényre oszlik. A társaság szolidaritás több jóhangzúsú név garantorozza, mint erről a részvénytársaság publikált tervetereből alkalmunk volt meggyőződni. De ugyancsak a tervbebebe olvassuk a következő zármódatot: „Ugy vélekedünk, hogy ezen vállalat létesítése által nemcsak a közérdekét szolgáljuk és hazafias munkát teljesítünk, hanem részvényeseinknek betétük után megfelelő *polgári gyűmölcsöz* nyújtani képesek leszünk.” Ére a polgári gyűmölcsre való célzást igen természetesen tartjuk; a részvényvásárlás, az mindenkre nézve egy üzleti vállalat, amelyre csupán a nyereség reményében megy bele. Hitelintézetnek nem kell tartani attól, hogy az a bizonyos polgári gyűmölcs elmaradjon. Hitelügylet van és lesz örökké, pénz kell, úgy, ahogy. De éppen azért, mert ezáltal a mezőgazdasági hitelügylet kiélegetéséről van szó, sokkal több örömmel üdvözöljük volna a mozzanatot, ha az érdeklődő szövetkezetek alapon szervezték volna hitelintézményüket, mint örülni fogunk annak, ha az a polgári gyűmölcs a hozzá fűgött vállalkozásokat is fényesen föllümlenél tette be.

Állategészségügyi értesítés. A földmívelésügyi miniszterium a marhavész és egyéb ragadós állategészségűk állásáról márcz. hó 3-án a következő kimutatást teszi közzé: *Magyarországon*: I. *Kolosi marhavész*: *Magyarország*, *Fiume* és környéke, valamint *Horvát-Szlávonország* egy területén. A vész az országban: I. *Lápfene*: összesen 13 községben 13 udv. — II. *Veszteg*: összesen 24 község 31 udv. — IV. *Takonykór és bőrféreg*: összesen 55 községben 62 udv. — V. *Ragadós szájszék és környaféreg*: összesen 127 községben 825 udv. — VI. *Ragadós tüdőbaj*: összesen 5 község 5 udv. — VII. *Vérhím*: összesen 5 községben 5 udv. — VIII. *Marhavész és részvényszervekkel keletkező halyagos kiütés*: összesen 4 községben 18 udv. — IX. *Rüh-kór*: összesen 44 községben 105 udv. — X. *Sertésorvász*: összesen 27 községben 88 udv. — XI. *Bivalyoság*: összesen 1 község 1 udv. — XII. *Sértésbész*: összesen 730 község, — üzev.

A nyitrai megyei gazdasági egyesület igazgató-választásánya a i. márczius hó 12-én pénteken d. e. 10 órakor Nyitrán a városkésza kisternemben illest tart. **Tárgyak:** I. A földmívelésügyi m. kr. miniszterium leiratát, 2. A helyfai erdőgazdonság átíratra a kopár területek beirtására tárgyában. 3. A csomórégi megyei gazdasági egyesület átíratra az agrárszocialista mozgalomra vonatkozólag. 4. A sopronmegyei gazdasági egyesület átíratra a csözök kutyatartására tárgyában. 5. A cs. é. kir. 12-ik gyalogezred átíratra a föld gazdasági anyagfolyam támogatására tárgyában. 6. Az OMGE átíratra gyűmölcsözeti szövetkezetek létesítése tárgyában. 7. A privyegyei komlepelet létesítése. 8. Az országos statisztikai hivatal átírat. 9. Folyó ügyek.

Szólószeti tanfolyam. A nyitrai megyei gazdasági egyesület márczius hó 18. és 19-én (esütőfőrkön és pénteken) Nyitrán a városkésza kisternemben szőlő-fosztási, 30-án pedig *Lörinczy Gyula* tanfolyamú szőlővetés szőlőföldnyerés mővészi tanfolyamot rendez. A tanfolyam teljes díjmentes s azon mindenki részét vehet. Kezdődik reggel 9 órakor s tart d. u. 5 óráig. Minden résztvevő egy ötótkész és egy metszőolló hozzon magával. A lelkeseket, birtokosokat, jegyzőket, tanítókat és uton is kéri a nyitrai megyei gazdasági egyesület, hogy ezen hasznos tanfolyamra minél több résztvevőt gyűjöltsék be. Ugyanekor *Bernhardt Resz* kr. szőlőfelügyelő az összes telepítési kérdésekre, valamint az agrárbanál kapható telepítési kölcsönökre vonatkozólag is felvilágosítást nyújt.

Juhkivitelünk Franciaországba. Már hónapok óta ezélt híre járt, hogy Franciaország újabb akadályokkal szembe fordítván juhvivitelünk elé s akkorban arról volt szó, hogy csakis juhhus lesz ezental bevitel, a mely ezélt a francia határon a kormány végdöntésként szándékozik felléltatni. A bevitel megállítást tényleg keresztülvizsít s a francia földművelésügyi miniszter által e tekintetben kiadott utasítások és rendelkezések nagyon szigorúak a rendelet szerinti ugyanis, mint a „P. L.” írja, ezental Párisban idegen juhokat csakis kedden és pénteken lesz szabad eladni és a juhok akár eladtak, akár nem, 36 órára belül kedden, illetve pénteken déli 12 óráig levágandók, hogy az egyik vásárnápról megmaradt állatok a következő vásárnápra ismét a vásárra ne hozhatók legyenek. A párisi érdekeltek úgy a földművelésügyi miniszterrel, mint a rendőrfőfelügyelővel — az utóbbi által van a rendelet aláírva — felszólaltak a dolog ellen, de azt a választ nyerték, hogy a kiadott rendelettel elérni semmi szin alatt nem lehet. A bécsi juhxepörtörök közt — mint értesültünk — nagy felháborodást idézett elő a rendelet és attól tartanak, hogy Ausztriában Magyarország juhvivitelét Párisba teljesen meg fog szűnni. Ez ügyben autentikus értesüléseink még nincsenek, de ha a „P. L.” értesülése alapos, az esetben franciaországi juhvivitelünknek tényleg csakhamar kénytelennek leszünk beszünetni.

Kávé import. Alig létezik elémleznék, melyoly annyi szédeltézet vanók, mint a kávéval: sok mindenesetre adnak el üdök hamisítatlan, festetlen kávé gyártást. A kávé import s sok vásárlásnak gátat vető óhaját, direkté maga kerest fel a kis véte a közvétele kereskedelmén teljes megelőzéssel. Más földgy minden házasosszony a legelőrevelés fordulóba ezérelt be a kávészáraztatás, a minőség kitűnő volta minden kétélyt kávé és a jó házasosszony tudja legjobban megítélni, mely nagy megtartásnak ezérelt, midőn módosban van szőlő első kézből éppen olyan ócska, mint kiütőbb kávé beszerezni, de ha a „P. L.” úgy éppen 4-ik kézből homok kénté minőségű áru. A „Közé Jevőre” (Pest) Ártásnyar 78. száma kívánata kiséssel küld ingyen és bérmentve árujegyket.

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti gyapju-ánkezőikra,

melyek az új folyamán két sorozatban jutnak
elő a nemzetközi kiállításra. Független és
szabadon választottak és bírálatok által vélt
választásnak elismerésével.

HELLER M. S. TÁRSA,
BUDAPEST,
V. ker., Erzsébet-tér 13.

Clayton & Shuttleworth 1890. évi gyártmányú 8 lőerőjű
mindössze egy néhány napig használható volt juttatnos
széles választék.

BACHER & MELICHÁR cégének
Budapest, IV. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Ánkezők az 1896. évi szep.
21-én Hódmező-Vásárhelyen
tartott kevérsenyen
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott
egyetemes ázelekedémet,

melyek anyag, kivitel és olcsó áruhámi fogva az ősszes
eddig kimentészeket legelőnyű képezek.

BÄCHER RUDOLF
cs. és kir. kir. ősiségek és tulajdonosi közté gya,
BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68.
Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Tegnapdeltán
belső vátolése
a jelenkorak a
MELICHÁR-féle
Union-Drill
reakciólyt egy-
ezérelt a
szőlő vátol-
ni szőlő vátol-
tolt.

Leírás és árvalánattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ
cs. és kir. szab. vátolgyárra.

BUDAPEST,
VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

KERESKEDELEM TÖZSDE.

Budapesti gabonatózde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi
cég jelentése.) Budapest, 1897. márczius 6.

A helyeti hót előjárása változó volt. Kedezben
verőnyos enyhé idő uralkodott, mely később erősebb
légaromatok mellett borús és csapadékos fordult.
A hét vége felé az éghozlat ismét derült és a hőmérő-
széklet emelkedett. A szántás-vetés a talaj nedvségére
folytán csak helyenként volt megkezdett. A vizálás
alig tintélt fel változat. Külföldön az előjárás a miénk-
hez hasonló, kedezben enyhé és száraz, később hűvös
és erős volt.

A külföldi piacokon az úlértelen továbbra
gyengén maradt, a hangulat azonban barátságos és az
árak nagyobbára jók tartottak. Tengerentúli piacokra
szélt irányzó uralkodik, mert — kedeztőlve természet-
kéntek, a haussiers nagyobbszerű vétel és a látható
késztelenség lényeges csökkentése — baj a százállások
közébe voltak az irányzat szülődelés hoztak maguk-
kal. Közébebe eltérésük után az árak a múlt héthez
képest ca. 3-4 magasabbak. Angliában az élt kedez-
ben esendes és a forgalom korlátozott volt, később az
árak azonban valamivel emelkedtek Franciaországból
jóv kereslet mellett magasabb árakat jelentettek, így
ellenben a német piacokrak a forgalom néheztes és
árak változtak. Németföld, Belgium és a Svájcban
a vevők továbbra is tartózkodtak, a kínálat azonban
széltérsétek.

Nálunk a kereslet nagygyengérvék iránt ugyancsak
gyenge, az árak azonban tartottak. Takarmányezékek
közébe is jó érdeklődésre találtak.

Az éltet hót részleteiről következőként jelentjük:

Buzs az egész hét folyamán jó volt kínálat és
főleg helyeken, melyek az a szopolizáció a tavaszi
határdó kedeztélve immár a piacra hoz. A malnok
esnek ellenében tartózkodók maradtak és napoként
csak egyes malnok vettek részt az éltelen. A hét
végére a kínálat maradt, melyek az a tavaszi
vásárlások és politikai hírekre megszárdított határdó-
piac azonban továbbra áresnek esnekét megakadályozott.
Közé jobb árak a multihetes képest fokozatosan 7-10
kráczjarrak emelkedtek is. A hétélforgalmat 150,000
m-m leszűk, a hozatalk 100,000 m-m-ra ragak. E
hétem véte kezdett a tavaszi határdó is 6-7
mondórra került 37,000 m-élt gyorsan talált élt-
heztes.

És néheztesen fejlődött. A fogyasztás alig vett
részt az éltelen és a forgalomban volt néhány ezer
m-m nagyobbsért a kivétel ezéllajra szolgál. Az árak
nem tintélek fel változást és minőség szerinti 5-7-10
— 6-8 ftté jgrájunk Budapest városágban és 6-10 ftté
helyben ártak.

Árpa takarmány és hatóless ezékora szintén válto-
zó maradt, a kereslet azonban megélt. A tavaszi
és így tétele árakat fizettek. Minőség szerinti helyben
4-10-70 ftté érhető el. Állomások ártéve jók fájtté
keresettek ugyan, kínálat azonban nincs és így forgalom
nem fejlődött. Jó tézárdréki minőségek 5.25-7.10 ftté
között adattak el.

Zab úgy hajó, mint vastai ártak élté egy bőven
van a legeser azonban megélt. A tavaszi
és árak tartottak. Az eladott ca. 5000 m-m-élt — melyek
egy részé becsi számlára kelt el — 2-3 ftté és tisztá-
ság szerinti 9.00-9.25 ftté között helyben ártak.

Tengeri (O) kisebb tételeiben a 4-10 ftté kelt el. Új
tengeri iránt jó az érdeklődés, úgy bel-mint külföldi
számlára: szeszégekkel a határlőntenger áresnekéte
főleg jók árak a multihetes képest. Állomások 7-10 ftté
azonban éltel a forgalom. Budapest városágban ártéve
3.67-10-80 ftté, helyben 3.65-7-10 ftté, bántái állomá-
sok 3.90-3 ftté, tézárdréki állomások 3-6 ftté
3.25 ftté, bákai állomások 3-3.20 ftté fizettek.

Ölőmágyak: kőpóstezerege változóan, forgalom
nem volt. Készletük 11.50-12.50 ftté között, a tavaszi
10.50 ftté, vátolésért 4.75-5 ftté, gombróktól 7.75
ftté jgrájunk névlegesén. Kőpóstezerege 1897. augus-
zeptemberben esendes is 11-11.85 ftté között jgrájunk.
Értelmezek: Ezekben teljes téletésen uralkod-
k. Névlegesén Új hab: nyenyésű és félygázjai

trieret aprósárai 5.40 ftté, mágy 4.50 ftté déli vasút
és dunaszer, ára 5.00 ftté. Tavaszi ártak ártéve állomá-
sok 5.75-6 ftté jgrájunk. Bükföldgy 5.25-3.50 ftté.
Makar 5.50-7.75. Kőmágyar ültelen 6.75. Lőmágy
5.00-7.50 ftté. Közé vasút 6.25-6.50 ftté jgrájunk.

Hermagyak: A hangulat és árak mértékel forga-
lom mellett változtak. Új vátolés: Bántái 35-
38 ftté, érdeklő 35-42, főtélés 42-43. Lucerna: (6)
30-35 ftté, (új) 40-45 ftté jgrájunk helyben. Trima
árart mindkét heréftájban inkább van ártélede.

Napi jelentés 1897. márczius 9.

Készbuzza ma gyengén volt kínálat, a malnok
ugyan tartózkodó magatartást tanúsítottak és az irány
mégis tartott maradt, ekkelt kb. 15,000 m-m. változóan
árak.

Bundabú:	
Tisztezték:	2500 m-m 79 kg. a 8.95 4/3 bára
	200 " 80 " 8.47 1/3 "
	100 " 80 " 8.50 " "
	200 " 79 " 8.45 1/3 "
	100 " 79 " 8.37 1/3 "
Pestizék:	300 80 " 8.50 "
	1500 80 " 8.57 1/3 " 3 bára
	100 77 " 10 " 3 bára
	100 78 " 8.10 " 3 bára
Maros:	2000 79 " 8.40 "
Bajai:	1800 78 " 7.95 "
Becskerek:	4150 78 " 8.07 1/3 "

Készsor cesély forgalom mellett változóan
maradt, helyek tételék 6-40-45 ftté pesti partizással
adtak.

Árpa elhanyagolt csak, etelési cértak 4-6-7-10
ftté ab it kelt el.

Tengeri forgalom úgyérvék volt és az árak
változóan maradtak, új ártéve helyben 3-65 ftté fizet-
tek. Zab tartott csak forgalom mellett.

Határdók lanya Newyorka kedezben lanyhán
indultak, később azonban főtélészt vásárlásokra szö-
zárdottak.

Kötöttel.		Déli vártak.	
Tavaszi buza . . .	7.97-103	8.02-03	
Máj-jun. buza . . .	7.98-7.93	7.92-93	
Őszi buza . . .	7.38-7.40	7.30-41	
Tavaszi rozs . . .	6.90-6.92	6.90-91	
Tavaszi zab . . .	5.89-5.91	5.90-91	
Őszi zab . . .	—	—	
Új tengeri . . .	3.75-3.76	3.75-76	
Új repeze . . .	10.90	10.90-95	

Hermagyak plombezása.

A becses árak állományvátolésztól állomá-
sok, ély február 30-át maradt 6-8 a bák állományvátolésztól
kereskedők részére a következő mennyiség vátolmágy-
vakat plombezta is:

Löher Lucerna Összesen	
A) Arankamentésre:	—
B) Aus tésztérek, Berézség:	18-—
C) Adányi & Markó, Kassa 172:	17.25
D) Weidlich Pl., Miskolc —	80- 850 97.90
E) Csirákésszere:	—
F) Adányi & Markó, Kassa 172:	17.25
Összesen 141.90	810 150-—

Szesztél.

Szesz. (Goldfinger Bók) szeszgyári főtésztélvel
tudótlással.

A hét éljelen a szeszüzletben esendesebb forga-
lom uralkodott és a szeszárak azonnali szállására ces-
kőhylek oltóbbak, mig ellenben zártára változóan
jgrájunk. Finomított szesz, mely a mult héten 52.50
frron alul nem volt kapható, ma 32.25 frron kelt el.

A békéscsaba szeszgyárát által kontingens nyers-
szesz egy kínálati folyán változóan 14.75-15 frron kelt
el és az árak és áprillisi szállásra. Erdélyi állomá-
sokhoz szállítva kontingens nyersszesz 14.50 frron lett
vásárolva.

Galícziából a hét éljelen kontingens nyersszesz
15.25 frron kínálat és néhány tartásra árta is lett.

A békéscsaba kontingens nyersszesz 15-
15.25 frron ártak. A vidékről megéltészen érkeztek ren-
delések és főleg kőbészék iránt volt nagyobb főtélészt
vételők: Elkelt: 42.50 frron, szesz 42-52.75 frron, nyers-
szesz adózza 61.25 ftté, adóztalan (exkotingens) 12.25
ftté, denaturált szesz 17.50 ftté, finomított szesz egy
budapesti, valamint vidéki vevők által 52.25 frron lett
vásárolva.

**Kontingens nyersszesz ára Budapestén 15-—
14.75 ftté.**

Bécsi jgrájús 15.90-16 ftté kontingens nyers-
szeszért.

Pádayi jgrájús 51.13-51.25 adózott burgonya-
szeszért.

Trizsai jgrájús — 850 ftté magyar kivitel
szeszért.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének zárszámadása az 1896. üzletéről:

Tartozik

I. MÉRLEG-SZÁMLA.

Követel

VAGYON	frt	kr.	frt	kr.	T E H E R	frt	kr.	frt	kr.		
Pénzkészlet:					Alapítók:						
Pénztár-számlán	8781	48			Szövetkezeti tőzserészlet számlán	167000					
Utánvételei számlán	602	72	9384	20	Tartalékalap számlán	40000		207000			
Váltókészlet:					Hitelezők:						
Váltó-számlán				17108	60	Személy számlán	543378	03			
Árukészlet:					Tiszviselők nyugdíjalapja számlán						
Fogyasztási áru számlán	35608	04				3162	08	548535	11		
Mezőgazdasági gépek számláján	7697	37			Függő tételek:						
Magvak számláján	40781	37			Leletlenyesekek számláján	820					
Bizományi áru számlán	17378	15	110303	13	I. Részj-szelvénykamati számlán	180	30				
Adóskok:					II. Részj-szelvénykamati számlán						
Személy számlán			826387	07	III. Részj-szelvénykamati számlán	1286	50				
Ingóságok:					IV. Részj-szelvénykamati számlán						
Felszerelési számlán			100			2700	47	5395	28		
Függő tételek:					Egyenleg:						
Letét számlán	620				Rendelkezésre álló nyereség			26650	08		
Szövetkezeti tagok számláján	2200										
Átmeneti számlán	20017	41	22857	41							
Összesen				786180	47	Összesen				786180	47

Tartozik

II. VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA.

Követel

VESZTESÉG.	frt	kr.	frt	kr.	NYERESÉG.	frt	kr.	frt	kr.		
Személyi kiadások:					Rendelkezésre álló nyereség számlán 1895. évről						
Személyi fizetések számláján			32058	20				656	43		
Folyó kiadások:					Rendes jövedelem:						
Adó számlán	4977	19			Fogyasztási áru számlán	3207	87				
Utelt költsége számlán	18016	80			Bizományi áru számlán	40134	10				
Posta, távirat- és bélyegköltség számlán	3205	48	36105	47	Magvak számláján	4845	38				
Rendkívüli kiadások:					Mezőgazdasági gépek számláján						
Kiállítási számlán			1223	74	Biztosítási díj számlán	956	18	83700	80		
Leírások:					Rendkívüli jövedelem:						
Leírandó követelések számláján			3841	08	Kamat számlán			6902	35		
Egyenleg:											
Rendelkezésre álló nyereség			26650	08							
Összesen				89669	23	Összesen				89669	23

Igazgatóság jelentés: 1. A tagok létszáma: 514 tag 1676 üzlettrészzel. 2. Az év folyamán kilépett: 6 tag 12 üzlettrészzel, kilépéséit bejelentette: ... tag ... üzlettrészzel. 3. a) Befizetett üzlettrés: 1654 b) Felmondott üzlettrés: 4 c) Kifizetett üzlettrés: 12 — Évi összaforgalom **frt 16.735,621.46.**

Kelt Budapest, 1896. december hó 31-én.

A könyvekkel egybehangzó.

Heller Oszkár

Az igazgatóság:

főkönyvelő.

Gróf Andrássy Aladár elnök.

Gróf Széchenyi Imre alelnök.

Barcza Károly, Baranyay István, Brüll Mór, igazgató, Hajós József, Halász Zsigmond, Hegedűs József, Kovács S. Endre,

Perczel Ferenc, igazgató.

Pilkovits József,

Reusz Henrik, Tolnay Lajos.

A felügyelő bizottság:

Zachár Gyula,

Koppély Géza,

Pirkner János,

Renner Gusztáv.

Herezeg Liechtenstein Alajos ilyói uradalma

(Aradmegye) ajánl erdei tisztásokra mint legjobb takarmányt vad részére

csicsókát

100 kllint 3 frtért a MÁV. Zám vagy Soborsin állomásáról. Zsákok önköltség szerint. 2483

Napszamos,

6—12 erős munkaképes férfi 6—8 hónapra azonnali belépésre

kerestetik,

lehetőleg felvidéki vagyis tótynelvet értők ajánlataikat:

Tisztartóság Jaska (Horvátország)

ezimen küldjék.

3486

Bérszántás gőzekével.

A legjobb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekkel** talajművelésre vállalkozik 2171

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

Eladó facsemetek.

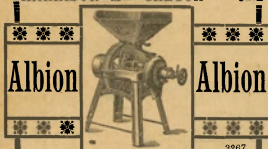
Méltóságos gróf **Stainlein Ottó** ur százi birtokán, Hontmegye.

1500 drb **körlelevelű juhar** (acer negundo) 2—2½ méter magas, drbja 2 kr.
600 drb **hegylevelű juhar** (acer platanoides) 2½ méter magas, drbja 15 kr.
2000 drb **eperfa** (morus) 2 méter magas, drbja 1 kr.
200 drb **dió** 2 méter magas, drbja 25 kr.
200 drb **dió** 1½ méter magas, drbja 12 kr.
12.000 drb **fekete fenyő** (pinus austriaca), 3 éves, 1000 drbja 4 forint.

Az eladással megbízott:

Klauzberger Károly, urad. erdész,
Százdon, Hontmegye. 3502

HARRISON & GREGOR & CO.

daráló-gépei

a legjobbak. Kapható

Graepel Hugónál,

Budapest, V., külső váci-ut. 46.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

műleszt. kölesön földbirtokokra

Legnagyobb kölesmunkák elvégzésére alkalmasok a földművelésben. Birtokosok feléjük fordulhatnak. A gépvezetés egyszerű, a munkavégzés gyors. A gép a földművelésben a legújabb találmányok egyikének tekinthető. A gép a földművelésben a legújabb találmányok egyikének tekinthető.

Semmi előnyös kifizetés. A gép a földművelésben a legújabb találmányok egyikének tekinthető. A gép a földművelésben a legújabb találmányok egyikének tekinthető.

Méltóságos gróf **Wenckheim Frigyes** ur békési uradalma hírneves tiszta magyar alföldi jellegű gulyájából

2 drb 3 éves

16 drb 2 éves

tenyész-bika

f. évi márczius hó 29-én Békés-Földvár pusztán délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverés utján eladandó.

Venni szándékozik a Békés-Földvár vasuti állomásra a Budapest felől reggel ½ 7 órakor, Arad felől 6 10 órakor érkező vonatokat vehetik igénybe és a délután ½ 2 órakor mindkét irányból érkező vonatokat távoztathatnak.

Az érkezés és távozás alkalmára az érkezők számára kellő számú fogatok állandnak rendelkezésre.

Emperl Ernő,

urad. tisztartó.

3456

A zalathnai kénkovánd ipar r. t.

BRASSÓI

kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

MŰTRÁGYÁIT

a t. cz. gazdaközöség b. ügyelmébe.

Árajánlatokkal készséggel szolgál a

Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

Magyar királyi államasvasutak.

1137. szám.

HIRDETMÉNY.

Zászlavári úti személy és postyász díjazás felbontására a marosbistai-beretsonyi helyi közúti vasúton.

A magyar kir. államasvasutak az előbb említett vasúton 1897. évi április hó 1-én adományozott új személy és postyász díjazásuk új szabályait, melyben a személyek egyes viszonylatokban némely felmunkáikat, zárlatokat megállapították. Ezen ábrákban az 1892. évi július 1-én érvényes használt díjazás érvényben kívül határozott.

Ezen díjazás a magyar kir. államasvasutak díjazás névtelű iródtájon (Budapest, Csenger-utca 28.) 10 kr-ért kapható.

Budapest, 1897. február hó 6-án.

(Ültetésre nem díjazható.)

Az igazgatóság.

A Schaumburg-Lippe herceg féle

Vöröczei (Szlavoniai) uradalom

KOSELADÁSA

tisztavéri fésis-nyarjap Merinó-törzsványjából,

mely az 1885. évi Budapesti kiállításra a legnagyobb kitüntetést — a nagy díszokmányt — nyerte f. é. márczius hó 25-én déli 12 órakor kezdődik árverés utján.

A törzsvány Vöröczén (Virovitica), a Bares-Pákrázi vasut állomása közvetlen közelében van.

Esetleges kérdésekre az alulirt igazgatóság készségesen szolgál felvilágosítással, valamint előzetes bejelentésnél kocsit állít a vöröczei pályaudvarhoz. Az eladandó kosok már a megelőző napokon is megtekinthetők.

Vöröcze (Szlavonia), 1897. márczius 4-én.

Schaumburg-Lippe herceg-féle
igazgató-gondnokság.

3497